

Kodeks Dobrych Praktyk w zakresie wspierania wolontariatu w Stowarzyszenia Blisko Nauki

Wersja 1.0 – obowiązuje od 1 stycznia 2026 roku

Na potrzeby niniejszego Kodeksu Dobrych Praktyk przyjmuje się następujące definicje i skróty:

Stowarzyszenie/BN - Stowarzyszenie Blisko Nauki, organizacja pozarządowa realizująca działania edukacyjne, naukowe i społeczne, będąca organizatorem wolontariatu.

Kodeks - Kodeks Dobrych Praktyk w zakresie wspierania wolontariatu w Stowarzyszeniu Blisko Nauki.

Osoba wolontariacka - określenie zbiorcze stosowane w Kodeksie w odniesieniu do wolontariuszek i wolontariuszy.

Koordynatorka/Koordinator wolontariatu - osoba wyznaczona przez Stowarzyszenie do organizowania, nadzorowania i wspierania współpracy z wolontariuszami, odpowiedzialna za proces rekrutacji, wdrożenia, komunikację oraz bieżące wsparcie.

Koordynatorka/Koordinator projektowy - osoba odpowiedzialna za planowanie, realizację i bieżące zarządzanie projektem lub minigrantem realizowanym w ramach działań Stowarzyszenia Blisko Nauki. Do jej zadań należy w szczególności określanie celów projektu, harmonogramu, zakresu zadań oraz oczekiwanych rezultatów, koordynowanie pracy zespołu wolontariackiego, zapewnianie wsparcia merytorycznego i organizacyjnego, monitorowanie postępów oraz dbałość o zgodność działań z założeniami projektu i wartościami Stowarzyszenia.

Porozumienie Wolontariackie - dokument regulujący zasady współpracy pomiędzy Stowarzyszeniem Blisko Nauki a wolontariuszem, określający m.in. zakres zadań, czas współpracy, prawa i obowiązki stron.

System Obsługi Wolontariatu (SOW) - narzędzie wykorzystywane przez Stowarzyszenie do ewidencji czasu pracy wolontariuszy, dokumentowania działań oraz monitorowania zaangażowania.

1. Wprowadzenie

Kodeks Dobrych Praktyk Stowarzyszenia Blisko Nauki stanowi wewnętrzny dokument normujący współpracę z wolontariuszkami i wolontariuszami, mentorkami i mentorami oraz koordynatorkami i koordynatorami. Bazuje na doświadczeniach organizacji od 2023 roku, na podstawie realizowanych projektów edukacyjnych, społecznych, mentoringu, wolontariatu akademickiego i wizyt studyjnych. Celem jest utrwalenie sprawdzonych rozwiązań, ujednolicenie standardów i zapewnienie trwałości systemu wolontariatu - tak, by kolejne osoby włączające się w działania organizacji miały jasne wytyczne, a całe Stowarzyszenie działało spójnie i profesjonalnie. Kodeks ma służyć wszystkim osobom w Stowarzyszeniu.

2. Misja, wartości i założenia

Misja wolontariatu w BN

Blisko Nauki stwarza przestrzeń dla młodych naukowczyń i naukowców (studentek i studentów, doktorantek i doktorów) by mogli rozwijać swoje kompetencje, angażować się w projekty naukowe, edukacyjne i społeczne oraz współtworzyć środowisko sprzyjające wymianie wiedzy i wzajemnemu wsparciu.

Wartości, które przyświecają naszej działalności

- Otwartość i inkluzywność - każdy, kto chce działać i uczyć się, ma szansę dołączyć niezależnie od pochodzenia, statusu czy doświadczenia.

- Szacunek i kultura współpracy - traktujemy każdą osobę z godnością; dbamy o dobre relacje, zrozumienie, równorzędność w zespole.
- Rozwój i edukacja - wspieramy zdobywanie nowych umiejętności, doświadczeń, rozwój kompetencji miękkich i twardych.
- Odpowiedzialność społeczna i profesjonalizm - nasze działania mają realny wpływ na rozwój nauki, środowiska akademickiego i kapitału społecznego; podchodzimy do nich poważnie.

Wszystkie działania wolontariuszek i wolontariuszy realizowane są w duchu tych wartości - co gwarantuje spójność misji i codziennej pracy.

3. Rekrutacja

Proces rekrutacji wolontariuszy w Stowarzyszeniu Blisko Nauki opiera się na przejrzystych zasadach i prowadzony jest w dwóch trybach: naboru okresowego oraz naboru ciągłego. W ramach naboru okresowego ogłoszenia publikowane są z wyprzedzeniem i zawierają szczegółowy opis zadań, oczekiwań, wymagań oraz warunków współpracy. Osoby kandydujące wypełniają formularz zgłoszeniowy dostępny na stronie internetowej Blisko Nauki, w którym określają swoje motywacje, dostępność czasową, umiejętności i zainteresowania. Niezależnie od trybu rekrutacji, każde zgłoszenie podlega weryfikacji przez koordynatorkę lub koordynatora wolontariatu.

Następnie odbywa się rozmowa kwalifikacyjna (stacjonarna lub online) z koordynatorką/koordynatorem wolontariatu, mająca na celu omówienie oczekiwań, przedstawienie charakteru zadań, wyjaśnienie struktury organizacji oraz możliwości rozwoju. Proces wyboru odbywa się z uwzględnieniem potrzeb projektowych, dostępności i kompetencji kandydatów. Każda osoba biorąca udział w naborze otrzymuje informację zwrotną o wyniku. Dzięki temu procesowi zapewniamy, że do współpracy dołączają osoby spełniające kryteria rekrutacyjne, świadome swoich obowiązków i zmotywowane.

4. Wdrożenie i onboarding nowych wolontariuszy

Każda osoba wolontariacka przechodzi proces wdrożenia, który pozwala na płynne wejście w strukturę i funkcjonowanie Blisko Nauki. Na początku podpisywane jest Porozumienie Wolontariackie, omawiane wspólnie z koordynatorką/koordynatorem - wszystkie zapisy są wyjaśniane, by zapewnić pełne zrozumienie warunków współpracy. Osoba wolontariacka dostaje:

- Porozumienie Wolontariackie,
- oświadczenia wymagane do realizacji współpracy (m.in. RODO),
- dostęp do niezbędnych narzędzi, dokumentów i systemów, w tym Systemu Obsługi Wolontariatu (SOW).

Każdy osoba wolontariacka dołączająca do Stowarzyszenia zapoznaje się z dokumentem i akceptuje jego zasady, w tym informacje dotyczące struktury organizacji, zakresu zadań i odpowiedzialności, zasad współpracy, ram czasowych oraz komunikacji z koordynatorem i zespołem. Jeśli zadania wymagają specyficznych umiejętności lub narzędzi - organizacja zapewnia odpowiednie szkolenie albo instruktaż. Wolontariusz dostaje dostęp do potrzebnych narzędzi, dokumentów oraz systemów (np. System Obsługi Wolontariatu).

5. Realizacja zadań - współpraca, odpowiedzialność, wsparcie

Wolontariusze są włączani w realne działania organizacji - mogą uczestniczyć w projektach edukacyjnych, popularyzacyjnych, badawczych, promocyjnych czy organizacyjnych. Każdy projekt posiada koordynatora lub koordynatorkę, który wyjaśnia cel, zakres zadań, terminy i oczekiwane rezultaty. Działania mogą mieć formę stacjonarną, online lub hybrydową - w zależności od charakteru zadania i preferencji zespołu. W pracy wolontariackiej obowiązują przejrzyste zasady komunikacji, raportowania i odpowiedzialności - dzięki strukturze organizacyjnej każdy wie, kto jest koordynatorem, a kto odpowiada za wsparcie techniczne lub merytoryczne.

6. Wsparcie, motywacja i docenianie wolontariuszy

Stowarzyszenie Blisko Nauki angażuje się w budowanie relacji opartych na szacunku oraz świadomym motywowaniu osób działających wolontaryjnie. Wolontariusze otrzymują jasny obraz sensu swoich działań - wiedzą, jaki wpływ mają realizowane przez nich zadania na funkcjonowanie organizacji oraz rozwój społeczności akademickiej. Koordynatorzy wolontariatu oraz koordynatorzy projektowi regularnie monitorują zakres obowiązków i obciążenie czasowe wolontariuszy, dbając o zachowanie równowagi oraz dopasowanie zadań do ich możliwości i dostępności. W razie potrzeby zakres działań może być modyfikowany tak, aby współpraca miała charakter satysfakcjonujący i rozwojowy.

Standardem współpracy jest regularna (min. raz na 1 kwartał), konstruktywna informacja zwrotna. W trakcie realizacji działań, jak również po ich zakończeniu, wolontariusze otrzymują wskazówki rozwojowe oraz podsumowanie współpracy. Organizowane są także spotkania, które umożliwiają dzielenie się refleksjami w grupie, zgłaszanie sugestii oraz proponowanie usprawnień w funkcjonowaniu projektów i organizacji.

Mając na uwadze długofalowe zaangażowanie wolontariuszy, Stowarzyszenie Blisko Nauki przewiduje możliwość włączania osób, które zrealizowały co najmniej jedną zakończoną współpracę projektową, w poczet członków zwyczajnych Stowarzyszenia. Proces ten odbywa się zgodnie z procedurą określoną w Statucie Stowarzyszenia i stanowi formę uznania wkładu wolontariuszy oraz zaproszenie do dalszego, bardziej formalnego współtworzenia organizacji.

Dodatkowo, od października 2025 r. w Stowarzyszeniu Blisko Nauki funkcjonuje program „Wolontariuszka/Wolontariusz Miesiąca”, realizowany w cyklu comiesięcznym. Wyróżnienie przyznawane jest na podstawie liczby godzin wolontariatu zarejestrowanych w Systemie Obsługi Wolontariatu (SOW) do 10. dnia miesiąca następującego po miesiącu rozliczeniowym. Decyzja o przyznaniu nagrody podejmowana jest do 15. dnia tego miesiąca.

Niezależnie od powyższego, Stowarzyszenie przewiduje możliwość przyznawania wyróżnień indywidualnych osobom, które wykazały się szczególną inicjatywą, rzetelnością lub znaczącym wkładem w realizację projektów. Wyróżnienia te mają charakter symboliczny i motywacyjny oraz służą wzmacnianiu poczucia docenienia i przynależności do społeczności Blisko Nauki.

Ponadto Stowarzyszenie aktywnie wspiera rozwój kompetencji wolontariuszy poprzez rekomendowanie udziału w szkoleniach, warsztatach i konferencjach - zarówno wewnętrznych, organizowanych przez Stowarzyszenie lub jego partnerów, jak i zewnętrznych. Regularnie

przekazywane są informacje o aktualnych propozycjach rozwojowych, obejmujących m.in. umiejętności miękkie, zarządzanie projektami, komunikację i promocję, badania akademickie oraz organizację wydarzeń.

7. Dokumentacja, ewaluacja i rozwój systemu

Blisko Nauki prowadzi rzetelną dokumentację działań wolontariuszy, obejmującą ewidencję czasu pracy w Systemie Obsługi Wolontariatu, zakres zadań, rezultaty oraz refleksje wynikające z działań. Dokumentacja ta ułatwia monitorowanie wpływu projektów. Cykliczne (co najmniej raz w roku) przeprowadzana ewaluacja pozwala na ocenę efektywności procesów, komunikacji i atmosfery pracy. Na podstawie rozmów wyciągane są wnioski i - jeśli potrzeba - wprowadzane są zmiany w procedurach i standardach.

8. Sprawozdawczość

Wszystkie działania wolontariuszy są dokumentowane - od momentu rekrutacji i podpisania porozumienia, przez ewidencję czasu pracy, listę zadań, aż po końcowe podsumowanie i ewaluację. Dokumentacja ta stanowi podstawę do wystawiania zaświadczeń o wolontariacie, rekomendacji, analiz wewnętrznych, a także planowania kolejnych edycji programów. Regularna analiza doświadczeń i włączanie wolontariuszy w proces przeglądu systemu - to sposób na to, by organizacja uczyła się na własnych doświadczeniach i stale doskonaliła swoje procedury.

9. Podsumowanie

Kodeks Dobrych Praktyk obowiązuje wszystkich osób współpracujących z Blisko Nauki. W razie potrzeby możliwe jest wprowadzanie zmian, ale tylko w trybie formalnej rewizji, poprzedzonej konsultacjami z wolontariuszami, koordynatorami i członkami zarządu.